

AR-345

B.A. (Part—III) Examination

(Optional Subject)

INDIAN MUSIC (Theory)

(Vocal and Instrumental)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 50

Note :— Solve all **SIX** questions.

1. Write the complete Notation of the following prescribed in syllabus :

(A) Vilambit Khyal or Maseetkhani Gat in any Raga.

(B) Sargam Geet in any Raga or Rajakhani Gat.

OR

(A) Dhrupad in any Raga or Maseetkhani Gat.

(B) Lakshangeet in any Raga or Rajakhani Gat. 9

2. (A) Write the description of the following Ragas :

(i) Darbari Kanada

(ii) Miya ki Todi

OR

(B) Write in detail about the division of 'Shruti-Swar' from ancient time to present time. 8

3. (A) List the following Taals :

- (i) Vasant
- (ii) Pushto
- (iii) Rudra-Taal

OR

(B) Do as directed :

- (i) Rupak — Dugun
- (ii) Zaptal — Tigun
- (iii) Dipchandi — Basic Laya.

9

4. (A) Fill in the blanks with given alternatives :

(1) Composition which entertains with words and swar is called as _____.

- (i) Geet
- (ii) Gandharva
- (iii) Gaan
- (iv) Khayal

(2) _____ process is related with Sitar playing.

- (i) Kayada
- (ii) Jamjama
- (iii) Rela
- (iv) Padhant

- (3) To Fix Basic Swarsaptak in 22 Shruties is called as _____.
- (i) Murchana
 - (ii) Gram
 - (iii) Scale
 - (iv) Ragsagar
- (4) Laya which shows three Matras in two Matras is called as _____.
- (i) Aad
 - (ii) Biyad
 - (iii) Kuwad
 - (iv) Tigun
- (5) Tillana geet equilibrium with _____ in North Indian Music.
- (i) Khyal
 - (ii) Tappa
 - (iii) Thumri
 - (iv) Tarana
- (6) Total Number of Gram are _____.
- (i) Seven
 - (ii) Six
 - (iii) Three
 - (iv) Five

(7) Chikari is part of _____ instrument.

- (i) Tabala
- (ii) Violin
- (iii) Tanpura
- (iv) Sitar

(8) _____ related with Tabala instrument.

- (i) Ghasit
- (ii) Jamjama
- (iii) Kayda
- (iv) Melody

OR

(B) Match the following pairs :

'A' Group	'B' Group
(1) Darbari-Kanada five	(i) First division of Matras
(2) Todi	(ii) Use in Thumari
(3) Dhamar Tal	(iii) Seven Matras of Laghu
(4) Dipchandi Tal	(iv) Western music
(5) Mishra-Jati	(v) Indian music
(6) Semi-Tone	(vi) रे ग रे सा
(7) Rag-Sangit	(vii) ग म रे सा
(8) South-music	(viii) Narwal

5. (A) Write in detail—South Indian Taal System.

OR

- (B) Write the history of Indian Music from 18th century.

8

6. (A) Write in detail about Haveli Sangeet.

OR

- (B) Write in detail about musical contribution of Ustad Bismilla Khan and Pandita Kishori Amonkar.

8

(मराठी माध्यम)

सूचना :— सर्व सहा प्रश्न सोडवा.

1. स्वरलिपीबद्ध करा :

(अ) अभ्यासक्रमातील कोणत्याही एका रागात संपूर्ण विलंबित ख्याल किंवा मसीतखानी गत लिहा.

(ब) अभ्यासक्रमातील कोणत्याही कोणत्याही एका रागात संपूर्ण सरगमगीत किंवा रजाखानीगत लिहा.

किंवा

(अ) अभ्यासक्रमातील कोणत्याही एका रागात संपूर्ण ध्रुपद किंवा मसीतखानीगत लिहा.

(ब) अभ्यासक्रमातील कोणत्याही एका रागात संपूर्ण लक्षणगीत किंवा रजाखानीगत लिहा.

9

2. (अ) खालील रागांची विस्तृत शास्त्रीय माहिती द्या :

- (i) दरबारीकानडा
- (ii) मिया की तोडी.

किंवा

(ब) सविस्तर लिहा-प्राचीन ते आधुनिक काळातील श्रुती-स्वर विभाजन. 8

3. (अ) खाली दिलेल्या तालांची संपूर्ण माहिती लिहून ताल लीपीबद्ध करा :

- (i) वसंत
- (ii) पशतो
- (iii) रुद्रताल

किंवा

(ब) खालील ताल-निर्देशित लयीमध्ये लिहा :

- (i) रूपक — दुगुन
- (ii) झपताल — तिगुन
- (iii) दिपचंदी — मुळलय.

9

4. (अ) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा :

(1) मनोरंजन करणाऱ्या सशब्द स्वररचनेला _____ म्हणतात.

- (i) गीत
- (ii) गंधर्व
- (iii) गान
- (iv) ख्याल

(2) _____ क्रिया सतार वादनांशी संबंधीत आहे.

- (i) कायदा
- (ii) जमजमा
- (iii) रैला
- (iv) पढंत

(3) 22 श्रुतींमध्ये मूळ स्वरसप्तकाची स्थापना करण्याला
_____ म्हणतात.

- (i) मुच्छना
- (ii) ग्राम
- (iii) स्केल
- (iv) रागसागर

(4) दोन मात्रांमध्ये तीन मात्रा असलेल्या लयीस _____
म्हणतात.

- (i) आडलय
- (ii) बिआड
- (iii) कुआड
- (iv) तिगुन

(5) तिल्लाना या गीत प्रकाराशी उत्तर हिंदुस्थानी संगीतातील
_____ गीतप्रकार संबंधीत आहे.

(i) ख्याल

(ii) टप्पा

(iii) ठुमरी

(iv) तराणा

(6) ग्रामांचे एकूण _____ प्रकार आहेत.

(i) सात

(ii) सहा

(iii) तीन

(iv) पाच

(7) चिकारी _____ पाद्याचा भाग आहे.

(i) तबला

(ii) व्हायोलिन

(iii) तंबोरा

(iv) सतार

(8) _____ तबला वादनाशी संबंधीत आहे.

(i) घसीट

(ii) जमजमा

(iii) कायदा

(iv) मेलोडी

किंवा